

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมืออาชีพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

DESIRED CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS

UNDER THE JURISDICTION OF SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

OFFICE 2

สุจินลักษณ์ ฉัตรเงิน

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: s66561802061@ssru.ac.th

กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: ganratchakan.le@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน ในกลุ่มบางบ่อ 1 ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 316 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เป็นคุณลักษณะที่ครูผู้สอนเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพ ด้านพัฒนาครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด พบว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยีสามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพได้ คิดเป็นร้อยละ 89.5 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก ตัวแปรที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

ผู้บริหารมีอาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร, ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

Abstract

The objectives of this study were to investigate the Leadership Attributes of school administrators under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2; to examine the characteristics of a Professional Educational Leader as perceived by teachers; and to analyze the relationship between administrators' Leadership Attributes and the effectiveness of Professional Educational Leaders. Data were collected from 316 teachers and educational personnel from 17 schools in the Bang Bo 1 group, selected through purposive sampling. A five-point rating scale questionnaire was used for data collection. The findings revealed that the dimension of morality, ethics, and professional code of conduct represented the highest-rated Leadership Attribute among school administrators. With regard to perceptions of the roles of a Professional Educational Leader, the dimension of teacher and personnel development received the highest mean score. Furthermore, the analysis indicated that management services, leadership, morality and ethics, vision, personality, communication, innovation, and technology collectively explained 89.5% of the variance in the roles of Professional Educational Leaders, which is considered a very high level. Variables that significantly influenced these roles at the 0.05 level included morality and ethics, vision, personality, and communication, innovation, and technology.

Keywords: Leadership Attributes, Professional Educational Leader

บทนำ

ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถจึงต้องบริหารงานและบริหารคนควบคู่กันไป ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำสูง ย่อมทำให้สิ่งที่ตนรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

จะต้องเป็นผู้นำ และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีอาชีพ ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมความสำเร็จขององค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นหลัก หากผู้บริหารสถานศึกษา มีคุณลักษณะผู้นำที่มีคุณสมบัติ ที่เหมาะสมแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จก็สูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญหลักของสถานศึกษา

ผลการวิจัยจะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเช่น การส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนา และรอบรู้ทันเหตุการณ์การสร้างความรู้รอบรู้ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้านเป็นอย่างดี การส่งเสริมความสามารถในตัดสินใจ และการมีความรอบรู้แม่นยำในกฎระเบียบของทางราชการ การวิจัยนี้อาจเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในบริบทอื่นๆ ทั้งในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ ซึ่งจะช่วยขยายความรู้ในด้านนี้และนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต2
2. เพื่อศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมีอาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต2
4. เพื่อศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมีอาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต2

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 17 โรงเรียนในกลุ่มบางบ่อ 1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา “SCHOOL MAPPING” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 316 คน (แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพป.สป.2, 2567)

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านภาวะผู้นำ 3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4. ด้านวิสัยทัศน์ 5. ด้านบุคลิกภาพ 6. ด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยี

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ซึ่งพิจารณาจาก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านผู้นำทางวิชาการ 5. ด้านบริหารหลักสูตรและการสอน 3. ด้านพัฒนาครูและบุคลากร 4. ด้านประชาสัมพันธ์และประสานสัมพันธ์กับชุมชน 5. ด้านแก้ไขปัญหาและสร้างแรงจูงใจ

3. ขอบเขตเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2567 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งประเมินผ่านมาตราส่วน 5 ระดับตามแนวทางของลิเคิร์ท วัดและประเมินความคิดเห็นของผู้ตอบได้อย่างละเอียดและแม่นยำ ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สอบแบบถาม

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมีอาชีพ

2. ขั้นตอนการวิจัย

1) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับประชากรศาสตร์และคุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมีอาชีพในสถานศึกษา การศึกษาทบทวนวรรณกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นรากฐานในการกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในด้านรูปแบบและวิธีการจัดทำแบบสอบถามเพื่อเพิ่มความถูกต้องและความเหมาะสมกับบริบทของงานวิจัย

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเบื้องต้นโดยครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา ทั้งนี้ได้มีการระบุความหมายและตัวชี้วัดของแต่ละตัวแปรอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเข้าใจเนื้อหาและตอบคำถามได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

3) หลังจากจัดทำแบบสอบถามเบื้องต้นแล้ว เครื่องมือดังกล่าวได้รับการนำเสนอให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา ขั้นตอนนี้มีความสำคัญในการยืนยันความชัดเจนและความเหมาะสมของแบบสอบถาม หลังจากได้รับข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาของแบบสอบถามให้สมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ

4) เมื่อแบบสอบถามได้รับการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้การคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งค่าที่ได้รับจะต้องอยู่ในช่วง 0.8–1.0 เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สูตร IOC ที่เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2547)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลทุติยภูมิได้มาจากการค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย โดยอ้างอิงจากเอกสาร งานวิจัย และบทความที่มีการเผยแพร่ในสื่อต่างๆ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และออนไลน์

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลปฐมภูมินั้นได้มาจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1 จัดทำจดหมายขออนุญาตเข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ขออนุญาตจากครูและบุคลากรของสถานศึกษาที่อยู่ในกลุ่มบางบ่อ 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 นัดหมายวันที่และเวลาที่เหมาะสมในการเข้าศึกษาเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์ให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 316 คน ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาจำนวน 17 โรงเรียน

2.4 จัดระเบียบและจำแนกข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรม SPSS โดยการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

- 4.21-5.00 หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.41-4.20 หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 2.61-3.40 หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.81-2.60 หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.80 หมายถึง คุณลักษณะที่ควรมีของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ใน 5 ด้าน การทดสอบสมมติฐานได้ดำเนินการโดยใช้การทดสอบค่า t-test, F-test และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบความแตกต่างของระดับคุณลักษณะในแต่ละด้านอย่างเป็นระบบและมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้านอยู่ระดับที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.765)

ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพ ด้านพัฒนาครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.736) โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.747)

ค่าสัมประสิทธิ์ของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพโดยรวม (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.895 หมายความว่าปัจจัยด้านการบริการจัดการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยี สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพได้คิดเป็นร้อยละ 89.5 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทุกด้านมีอิทธิพลร่วมกันต่อบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพ

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษากับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1. ด้านการบริการจัดการ	-.018	.049	-.018	-.369	.713	.151	6.623
2. ด้านภาวะผู้นำ	-.093	.048	-.097	-1.940	.053	.136	7.343
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	.268	.042	.289	6.356	.000*	.164	6.080
4. ด้านวิสัยทัศน์	.149	.052	.153	2.836	.005*	.118	8.480
5. ด้านบุคลิกภาพ	.118	.052	.134	2.279	.023*	.099	10.150
6. ด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยี	.496	.047	.520	10.511	.000*	.140	7.166

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ จากผลการศึกษาครั้งนี้ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้านอยู่ระดับที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยข้อที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ผู้บริหารมีคุณลักษณะและการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมที่มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบุศรัตน์ แซ่เล่า, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล และนิพนธ์ วรรณเวช (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ เป็นคุณลักษณะที่ครูผู้สอนเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริการสถานศึกษา ด้านความเป็นผู้นำ ด้านกิจการและกิจกรรม ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และมนูญพงศ์ ชัยพันธ์, แสงดาว คงนาวัง และแสงเดือน คงนาวัง (2564) ทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการบริการจัดการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยีสามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร สถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพได้คิดเป็นร้อยละ 89.5 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Ciulla (2020) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการผสมผสานอย่างเหมาะสมระหว่าง สมรรถนะด้านวิชาชีพและคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้ ผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิชาชีพควบคู่ไปกับการยึดมั่นในหลักคุณธรรม จะสามารถกำหนดทิศทางและตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ โปร่งใส และเป็นธรรม ส่งผลให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Zinkin และ Bennett (2021) ที่กล่าวว่าผู้นำควรมีทั้งความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม ตัวแปรที่ส่งผลต่อบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารมืออาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสื่อสาร นวัตกรรม และเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

จากผลการศึกษาที่ได้จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้บริหารมืออาชีพของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยสามารถให้ข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการพัฒนาและอบรมผู้บริหาร ให้ตระหนักและยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีแก่ครู บุคลากร และผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารควรได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

1.3 ควรสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย เพื่อให้การจัดการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

1.4 ควรสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพที่เหมาะสม และทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานโดยรวม

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยได้มีการให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ในการศึกษาครั้งหน้าควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านคุณลักษณะและบทบาทของผู้บริหารในแต่ละระดับการศึกษา

2.2 ในการศึกษาครั้งหน้าอาจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อประเมินผลกระทบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษาต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กฤติเดช สิงห์ต้อย และธารินทร์ รसानนท์. (2566). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร, 117-130.

กฤษณพงษ์ ศรีทรัพย์. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สาขาวิชาการบริการการศึกษา

บุศรัตน์ แซ่เล่า, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล และนิพนธ์ วรรณเวช. (2565). คุณลักษณะมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ, 43-54.

เบญจวรรณ ชำนาญยา. (2567). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. มหาวิทยาลัยพะเยา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา .

เบญจวรรณ ชำนาญยา และสุนทร คล้ายอ้า. (2567). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์, 55-66.

Joanne B. Ciulla. (2020). *Ethics and Effectiveness: The Nature of Good Leadership. The Search for Ethics in Leadership, Business, and Beyond*, 3–32.

John Zinkin, และ Christopher Bennett. (2021). *The Art of Effective and Ethical Leadership*. เข้าถึงได้จาก <https://www.leaderonomics.com/articles/leadership/the-art-of-effective-and-ethical-leadership>